

**COMPARISON OF RESOURCE UTILIZATION
FOR OUTPATIENT SERVICES BETWEEN HOSPITAL
AND COMMUNITY PHARMACY IN 2006**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE IN PHARMACY
(PHARMACY ADMINISTRATION)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2008**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอกระหว่างโรงพยาบาลและร้านยา ปี 2549 (COMPARISON OF RESOURCE UTILIZATION FOR OUTPATIENT SERVICES BETWEEN HOSPITAL AND COMMUNITY PHARMACY IN 2006)

ศุภราภรณ์ สามประดิษฐ์ 4836151 PYP/M

ภ.ม. (บริหารเภสัชกิจ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เพชรรัตน์ พงษ์เจริญสุข, Ph.D.(Pharmacy Administration)
, ดวงทิพย์ หงษ์สมุทร, Ph.D.(Public Health)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบเก็บข้อมูลย้อนหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรของงานบริการจ่ายยาระหว่างโรงพยาบาลและร้านยา ปีงบประมาณ 2549 จากข้อมูล 2 ประเภทคือข้อมูลการให้บริการผู้ป่วยนอก และต้นทุนการบริหารจัดการ โดยรวบรวมจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และเอกสารการเงินของโรงพยาบาล สำหรับร้านยาจะรวบรวมจากใบสั่งยาที่ผู้ป่วยนำมาจากคลินิกเอกชนเครือข่ายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และรายงานการเงิน โดยวิเคราะห์และนำเสนอการใช้ทรัพยากรด้านยา เช่น จำนวนใบสั่งยา และต้นทุนเฉลี่ยต่อคน เปรียบเทียบระหว่างร้านยาและโรงพยาบาล

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนใบสั่งยาเฉลี่ยต่อคนต่อปีของผู้ป่วยทุกประเภทสิทธิที่มารับบริการในร้านยามากกว่าในโรงพยาบาล (2.59 และ 2.04 ใบสั่งต่อคนต่อปีตามลำดับ) โดยต้นทุนยาและจำนวนรายการยาต่อใบสั่งยาในโรงพยาบาล (146.44 บาท, 7.36 รายการ) จะต่ำกว่าในร้านยา (176.24 บาท, 7.56 รายการ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้ยาเฉพาะในผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้าพบว่า ร้านยามีต้นทุนยาเฉลี่ย 225.73 บาท และจำนวนรายการยาเฉลี่ย 9.28 รายการต่อหนึ่งใบสั่งยา ซึ่งน้อยกว่าในโรงพยาบาล (241.06 บาทและ 11.61 รายการตามลำดับ) อย่างไรก็ตาม พบว่าในร้านยาและโรงพยาบาลมีรูปแบบการใช้ยาค่อนข้างคล้ายคลึงกัน แต่ร้านยามีต้นทุนการจัดหายาสูงกว่าในโรงพยาบาล เมื่อพิจารณาการใช้ยาของผู้ป่วยจำแนกตามสิทธิการรักษาพยาบาล พบว่า ผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการข้าราชการมีจำนวนใบสั่งยาเฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงที่สุดคือ 3.89 ใบสั่งยา รองลงมาคือสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (3.01) ประกันสังคม (3.00) และชำระเงินเอง (1.03) ตามลำดับ โดยต้นทุนยาเฉลี่ยสำหรับผู้ป่วยสิทธิสวัสดิการข้าราชการเท่ากับ 521.67 บาทต่อคนต่อปี สูงกว่าผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า ผู้ป่วยสิทธิประกันสังคม และผู้ป่วยชำระเงินเอง (241.06, 118.40, 48.83 บาทตามลำดับ) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนการบริหารจัดการในการให้บริการเภสัชกรรม (ไม่รวมต้นทุนยา) โดยเฉลี่ยแล้วร้านยามีต้นทุนการบริหารจัดการเฉลี่ยเท่ากับ 10.41 บาทต่อหนึ่งรายการยา ซึ่งสูงกว่าในโรงพยาบาลที่มีมูลค่า 9.59 บาทต่อรายการยา

ผลการศึกษานี้ชี้ว่า การใช้ยาในโรคทั่วไปที่พบได้บ่อยในโรงพยาบาลและร้านยาใกล้เคียงกัน ดังนั้นร้านยาซึ่งเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิสามารถเข้าร่วมให้บริการในระบบประกันสุขภาพภาครัฐ เพื่อให้บริการด้านเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยอันจะเป็นการเพิ่มการเข้าถึงบริการ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องวางแผนและกำหนดนโยบายที่เหมาะสมเพิ่มเติมทั้งในเรื่องของรูปแบบการบริหารจัดการ การจัดซื้อยาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการต่อไป

COMPARISON OF RESOURCE UTILIZATION FOR OUTPATIENT SERVICES BETWEEN HOSPITAL AND COMMUNITY PHARMACY IN 2006

SUSARAPORN SAMPRADIT 4836151 PYPA/M

M.Sc. in Pharm. (PHARMACY ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORS: PETCHARAT PONGCHAROENSUK, Ph.D.
DUANGTIP HONGSAMOOT, Ph.D.

ABSTRACT

This is a retrospective study. The objective was to compare resource utilization of pharmacy services between a community hospital and a community pharmacy during fiscal year 2006. For the 90-bed hospital, an electronic database of resource use by all patients and financial data was retrieved, whereas the data of the community pharmacy were gathered from prescription records. Comparisons of pharmacy services utilization eg. number of prescriptions and cost per capita by patients at the two settings, were compared.

Results revealed that the overall average number of prescriptions per capita at the community pharmacy (2.59) was higher than at the hospital (2.04). However, the average drug cost (146.44 baht) and average drug item per capita (7.36) at the hospital were lower than at the pharmacy, 176.24 baht and 7.56 items respectively. When comparing drug utilization of Universal Health Care Coverage (UC) patients only, both average drug items and drug cost per capita at the pharmacy (225.73 baht and 9.28 items) were slightly lower than at the hospital (241.06 baht and 11.61 items). But the pattern of drug use for common illnesses between the two settings was similar, with the pharmacy having higher acquisition costs than the hospital. In the hospital setting, drug utilization was different among patients with different health insurance schemes. Patients with Civil Servant Medical Benefit Scheme (CSMBS) had the highest prescription numbers per capita (3.89), followed by UC, Social Security and self-pay, 3.01, 3.00, and 1.03, respectively. Results were the same for average cost per capita. CSMBS had the highest cost of 521.67 baht, when compared with UC (241.06 baht), Social Security (118.40 baht), and self-pay (48.83 baht). For administrative cost of outpatient pharmacy services, the community pharmacy had a slightly higher cost of 10.41 baht per item, compared with 9.59 baht in the hospital.

These findings indicate that drug utilization by outpatients with common illnesses at the community hospital and community pharmacy was similar. Therefore, the community pharmacy could be a primary care unit in the public health sector, providing outpatient pharmacy services which could lead to more accessible and effective use of health resources. However, to improve the overall efficiency, an administrative strategy is needed to reduce the acquisition cost of drugs as well as that of general management in the community pharmacy.

KEYWORDS: RESOURCE UTILIZATION / OUTPATIENT SERVICES /
HOSPITAL PHARMACY / COMMUNITY PHARMACY /

111 P.